

كورد - ئەمريكا له هاوپه‌یمانیتی سیاسی یه‌وه بۆ گره‌نتیه‌کی نه‌ته‌وه‌یی

نوسینی/ئەحمەد فاتیح مە‌مه‌د

ره‌نگه‌ به‌دریژایی میژوو، ئیمه‌ی كورد به‌هۆی ئەوه‌ی هیچ كاتێك به‌رژه‌وه‌نده‌یه‌كانمان هاوتای به‌رژه‌وه‌ندی و سیاسه‌تی ولاته‌ زه‌هێزه‌كانی دویا نه‌بووه ، به‌تایبه‌تی ولاته‌یه‌كگرتوو‌ه‌كانی ئەمريكا، بۆیه‌ هه‌میشه‌ هه‌وله‌كانمان به‌هه‌نگاوێکی زۆر هێواش ده‌جولا و ده‌چوو‌ه‌ پیشی. دیاره‌ له‌دوای راپه‌رین و دروست بوونی ئیداره‌یه‌کی كوردی له‌ناوچه‌كه‌دا، هه‌میشه‌ كورد و دبلۆماسیه‌تی كوردی توایه‌تی له‌هاو‌كێشه‌ سیاسیه‌كاندا، پارسه‌نگی خۆی رابگری و كارێکی وانه‌كات پێچه‌وانه‌ی به‌رژه‌وه‌ندییه‌ ستراتیژییه‌كانی ئەمريكا بوو‌یت و له‌ناو‌خۆی كوردستانیشدا زیان به‌ سیاسه‌ت و ئەزموونی كوردی بگه‌یه‌نیت، چ له‌سه‌ر ئاستی ئیقلیمی یاخود ولاتانی نیشیمانی عه‌ره‌یی. ئیمرو‌ش ئیمه‌ی كورد و پێرای ئەوه‌ی به‌ جه‌نگ درنده‌ترین رژێم له‌ گۆرنا، و تیایدا گه‌لی عێراق به‌گه‌شتی و كورد به‌تایبه‌تی قازانجی‌کی گه‌وره‌مان له‌روخاندنی ئەو رژێمه‌دا بینی، و كاتێك ئیمه‌ی كورد وه‌ك نه‌ته‌وه‌یه‌کی بی قه‌واره و بی ئەوه‌ی ئیعترافی‌کی نیۆدوله‌تیمان هه‌ی، بووین به‌سه‌ره‌كیترین هاوپه‌یمانی سیاسی و سه‌ربازی گه‌وره‌ترین زه‌هێزی دویا، دیاره‌ ئەویش ئەمريكا، لێ‌هه‌وه‌ له‌م قۆناغی هاوپه‌یمانییه‌ سیاسیه‌وه، كورد و سه‌ركرده‌یه‌تی كوردی و ته‌نانه‌ت رۆشنه‌ران و رای گه‌شتی كوردی تاكو چهند له‌ ئاست ئەو گۆرانكاریه‌ و هه‌رحه‌رخاوه‌دا، كه‌ ره‌نگه‌ په‌وه‌ندی چاره‌نوسازانه‌ی به‌ ناینده‌ی سیاسیمانه‌وه‌ هه‌بیت. به‌لام چه‌ق به‌ستن له‌و خاله‌دا، كه‌ گوايه‌ ئیمه‌ ئیتر هاوپه‌یمانی ئەمريكا و نه‌جینه‌دە‌كانمان له‌ئه‌ستۆی سیاسه‌ته‌كانی ئەمريكا دا دابننن، ئەمه‌ كارێکی لۆژیکی نییه‌، به‌لێ ئیمه‌ سوود و قازانجمان له‌ سیاسه‌ته‌كانی ئەمريكا و هه‌رگرتوو‌ه‌ كه‌ به‌پێی به‌رژه‌وه‌ندی و ستراتیژییه‌تی خۆی له‌ ناوچه‌كه‌دا دارێژراوه. به‌لام تانیستا ئیمه‌ی كورد پلان و نه‌خشه‌یه‌کی ستراتیژی و امان نیه‌ كه‌ ده‌ره‌نجامه‌كانی له‌به‌رژه‌وه‌ندی خۆماندا بشكێته‌وه‌ و تیایدا ئاسۆكانی كورد به‌دی بکه‌ین. ئیستاش كه‌ بارودۆ‌خێکی بابته‌ی وفاكته‌ره‌ ده‌ره‌كه‌كان گونجاو و خه‌لمیوه‌ زۆر پێویست و چاره‌نوسازانه‌ك به‌ته‌نھا سه‌ركرده‌یه‌تی سیاسی كورد، به‌لكو توێژه‌ كۆمه‌لایه‌تیه‌كان و رۆشنه‌ران و ته‌واوی شه‌قامی كوردی ئەم جۆره‌ هاوپه‌یمانییه‌ سیاسیه‌ گه‌وره‌یه‌ بقۆزنه‌وه‌ بۆ گره‌نتیه‌کی نه‌ته‌وه‌یی كه‌ قه‌واره‌یه‌ك بۆ كوردستان پێكه‌ین، و ئیعترافی‌کی نیۆدوله‌تی و یاسایی ده‌سته‌به‌ربكات، چونكه‌ ره‌نگه‌ ئیتر له‌ گۆرانكاریه‌كانی داهاوتو‌دا بکه‌ی ئاسمانی ئەنچه‌رلیك كه‌تیایدا فرۆكه‌كانی ئەمريكا و به‌ریتانیا چاودێری زۆنی ئارام ده‌كهن زه‌وره‌تی نه‌می، هه‌روه‌ها له‌دوای دروست بوونی حكومه‌تی ناینده‌ی عێراق، ئەم نېمچه‌ سه‌ربه‌خۆیه‌ی ئیستای هه‌ردوو ئیداره‌ی كوردی، له‌به‌رامبه‌ر چهند پۆستی‌کی وه‌زاری كه‌به‌دریت به‌كورد یاخود وه‌ك ئۆتۆنۆمیه‌ كارتۆنیه‌كه‌ی 11 ی نازار به‌هه‌مان شیوه‌ و شه‌ی ئۆتۆنۆمی بۆ فیدرالیه‌ت بگۆرن و له‌ده‌ستمان بچیت، ئینجا كورد دووباره‌ چاوه‌روانی چهند ده‌یه‌یه‌کی دی بیت كه‌ ره‌نگه‌ ریکه‌نه‌كه‌وئیته‌وه‌. به‌لێ كورد خاوه‌نی كێشه‌یه‌کی هه‌ستیاره‌ له‌ناوچه‌كه‌دا و ده‌بیت ته‌واوی مافه‌نه‌ته‌وايه‌تی و سیاسیه‌كانی ده‌سته‌به‌ربكات به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ ئارامی و ئاسایش له‌ عێراق و ناوچه‌كه‌دا مه‌حاله‌، بۆیه‌ خۆبه‌ستنه‌وه‌ به‌ده‌ستوری داهاوتوی عێراق و به‌و تیروانینه‌ پان عه‌ره‌بیزمانه‌ی كه‌ فیدرالیه‌ت ته‌نها وه‌ك دروشم و مه‌سه‌له‌ی كات سه‌پرده‌كهن، هه‌نگاوانه‌ به‌ره‌و سه‌رینه‌وه‌ی ده‌سه‌كوته‌كانی راپه‌رین و له‌گۆرنانی په‌رله‌مانی بی ده‌سه‌لات و حكومه‌ته‌ دابه‌شكراوه‌كه‌مان. ئیمرو‌ش ئه‌ركی سه‌رشانی رۆشنه‌ران و مامۆستا‌یان و فه‌رمانبه‌ران و توێژه‌ كۆمه‌لایه‌تیه‌كان و ریکخراوه‌ جه‌ماوه‌ری و پېشه‌یه‌كانه‌ كه‌به‌میتینگ و رێپێوان و به‌رزكردنه‌وه‌ی یادداشت بۆ ئەمريكا و UN هه‌و جه‌خت و داكۆکی له‌ چاره‌نوسی سیاسی ئەم هه‌رئیمه‌ بکه‌نه‌وه‌، تابزانی‌ت كه‌ كوردیش نه‌ته‌وه‌یه‌كه‌ و ده‌بیت ریز له‌ ئیراده‌ و خواسته‌كانی بگيریت، بۆ ئەمانه‌ش ده‌بیت كار له‌سه‌ر ئەوخالانه‌ بکه‌ین كه‌به‌ وه‌تەریکی هه‌ستیاردا‌ده‌نریت له‌لایه‌ن ئەمريكاوه‌، به‌تایبه‌تی له‌رووی جیۆسیاسیه‌وه‌ هه‌رئیمی كوردستان پێگه‌یه‌کی ئارامه‌ و كۆمه‌لگای كوردیش 180 پله‌ پێچه‌وانه‌ی نه‌ك عه‌ره‌بی عێراق به‌لكو كۆمه‌لگای عه‌ره‌بیشه‌ و هیچ هه‌ساسیه‌تی‌کی به‌هاتنی ئەمريكا‌یه‌ و ئەمريكا به‌دوژمن و شه‌یتانی گه‌وره‌ دانانیت، ئەوه‌ی كوردیش له‌ ساته‌وه‌خته‌دا پێویستی پێی هه‌یه‌ گۆرینی ئەو هاوپه‌یمانییه‌ سیاسیه‌ بۆ پێكه‌ینانی قه‌واره‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی و دیاریكردنی سنوری هه‌رئیمی كوردستان و ده‌سته‌به‌ركردنی مافێك كه‌ 82 ساله‌ لێمان سه‌ندراوه‌.

ahmad_dokan@hotmail.com

تیبینی كوردستان نیت:

ئهم نووسینه‌ی بیروبو‌جونی نووسه‌ره‌كه‌یه‌تی، كوردستان نیت له‌ ناوه‌رۆكه‌كه‌ی به‌رپر‌سیار نییه‌.